Fatwa Mengenai Hukum Menggunakan Dna Untuk Menentukan Status Nasab Anak dan Tempoh Melaksanakan *Li'an* Untuk Menafikan Nasab Anak

BAHAWASANYA Jawatankuasa Fatwa, pada menjalankan kuasanya di bawah seksyen 36 dan seksyen 37 Enakmen Pentadbiran Agama Islam (Perak) 2004 [*Enakmen Bil. 4 tahun 2004*], telah menyediakan fatwa yang terkandung dalam ini;

Dan Bahawasanya menurut subseksyen 37(6) Enakmen yang sama, Duli Yang Maha Mulia Sultan Perak Darul Ridzuan telah memperkenankan penyiaran fatwa ini dalam *Warta* dan Kerajaan Negeri telah dimaklumkan tentang fatwa ini;

Maka, Oleh Yang Demikian, pada menjalankan kuasa yang diberikan oleh subseksyen 37(7) Enakmen Pentadbiran Agama Islam (Perak) 2004, Jawatankuasa Fatwa kali

ke-203 yang bersidang pada 23-25 Februari 2015 bersamaan 4-6 Jamadilawal 1436H dengan perkenan Duli Yang Maha Mulia Sultan Perak Darul Ridzuan, membuat dan menyiarkan fatwa yang berikut:

i. Setelah meneliti keterangan, hujah-hujah dan pandangan yang dikemukakan, mesyuarat menegaskan bahawa Islam sangat menitikberatkan persoalan nasab dan apabila telah ada dalil yang mengisbatkan nasab, maka penafiannya tidak boleh diterima melainkan dengan kaedah *Li'an* kerana *Li'an* telah sabit melalui al-Quran, al-Sunnah dan al-Ijmak dan merupakan suatu amalan *taabudiah*.

ii. Mesyuarat juga menjelaskan bahawa *Majma' Fiqh al-Islami* yang bersidang pada 21-26 Syawal 1422 bersamaan 5-10 Januari 2002 telah memutuskan bahawa untuk mengisbatkan nasab, penggunaan DNA dibenarkan dan dilakukan atas perintah mahkamah hanya dalam kes pertelingkahan ketidaktahuan nasab anak atas pelbagai sebab, kes kekeliruan atau pertukaran anak di hospital atau pusat jagaan, kes bayi tabung uji serta dalam kes anak-anak yang hilang atas sebab bencana alam dan sebagainya. Walau bagaimanapun, *Majma' al-Fiqh al-Islami* menetapkan bahawa DNA tidak boleh digunakan untuk menafikan nasab anak apalagi digunakannya mendahului kaedah *Li`an*.

iii. Mesyuarat menegaskan bahawa para Fuqaha' telah bersepakat bahawa penafian nasab anak melalui kaedah *Li'an* perlu dilakukan dengan kadar segera (عَلَى الفَوْر) dan jika penafian nasab tidak dilakukan dalam tempoh yang ditetapkan, maka gugurlah hak penafian nasab tersebut.

iv. Mesyuarat turut menegaskan bahawa merujuk kepada Mazhab Shafie, terdapat dua pandangan iaitu dalam *Qaul Qadim* dan *Qaul Jadid*. Dalam *Qaul Qadim*, Imam Shafie menetapkan bahawa penafian hendaklah berlaku sejurus diketahui kelahiran bayi tersebut. Sekiranya penafian tidak dibuat, bermakna seseorang itu telah mengakui bahawa bayi tersebut adalah anaknya. Namun begitu, dalam *Qaul Jadid*, penafian tidak semestinya secara terus. Ia memerlukan masa sebelum sesuatu keputusan diambil memandangkan ia merupakan satu perkara yang penting. Ia boleh ditangguhkan sehingga tiga hari dan penangguhan hanya boleh berlaku atas sebab-sebab keuzuran.

v. Sehubungan dengan itu, berdasarkan penegasan dan pandangan para ulama mengenai tempoh segera bagi melakukan *Li`an* untuk menafikan nasab

anak, mesyuarat berpandangan bahawa seseorang yang hendak melakukan *Li`an* bagi penafian nasab anaknya perlu mempunyai tempoh waktu yang munasabah sebelum membuat keputusan demi mengelakkan sebarang kemudaratan yang mungkin berlaku.

vi. Oleh yang demikian, mesyuarat bersetuju memutuskan bahawa tempoh segera bagi seseorang bapa yang hendak melakukan *Li`an* bagi menafikan nasab anaknya adalah bermula daripada tarikh isterinya disahkan mengandung sehinggalah tiga (3) hari selepas bersalin. Penafian setelah tempoh munasabah tersebut adalah tertolak dan anak tersebut adalah sah dan sabit sebagai anaknya.

vii. Mesyuarat juga bersetuju memutuskan supaya garis panduan untuk menjalankan ujian DNA oleh pihak berkuasa berkaitan hendaklah diperketatkan lebih-lebih lagi dalam isu untuk menafikan nasab kerana DNA hanya sekadar *Qarinah* atau sokongan semata-mata dan tidak boleh dijadikan bukti utama.

Bertarikh 9 Ogos 2018
[MNPK.A351.IST/01/7JLD4;PU.Pk.07/2001]

Dengan Titah Perintah Duli Yang Maha Mulia Sultan
TAN SERI DATO' SERI (DR) HAJI HARUSSANI BIN HAJI ZAKARIA
Mufti dan Pengerusi Jawatankuasa Fatwa
Negeri Perak Darul Ridzuan